

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Αθήνα, 28-03-2012

Αριθ. Πρωτ: 3316/36486

Ταχ. Δ/ση: Λ. Συγγρού 150
Ταχ. Κώδικας: 176 71 - ΚΑΛΛΙΘΕΑ
ΤΕΛΕΦΑΧ: 210 92 12 090
Πληροφορίες: Διον. Βλάχος
Τηλέφωνο: 210 928.72.38

Προς: ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ: «Νόμος 4036/2012 – Κατευθυντήρια οδηγία διενέργειας δειγματοληψίας υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε πρωτογενή τρόφιμα φυτικής προέλευσης».

Όπως γνωρίζετε δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) "Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις".

Με τον ν.4036/2012 λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21^{ης} Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Φεβρουαρίου 2005, για τα ανώτατα όρια υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσα ή πάνω στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές φυτικής και ζωικής προέλευσης.

Η υπηρεσία μας ως Συντονιστική Εθνική Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3 του ν.4036/2012, αποστέλλει συνημμένα Κατευθυντήρια Οδηγία διενέργειας δειγματοληψίας υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε πρωτογενή τρόφιμα φυτικής προέλευσης, ως αναφέρεται στο συνημμένο Παράρτημα Α και παρακαλεί για τη εφαρμογή τους.

Ανασκόπηση στην Κατευθυντήρια Οδηγία Διενέργειας Δειγματοληψίας Υπολειμμάτων θα γίνεται ετησίως στο τέλος κάθε έτους και για το λόγο αυτό παρακαλούνται οι υπηρεσίες να καταγράφουν και να τεκμηριώνουν κάθε πρόταση βελτίωσης, η οποία πρέπει να αποστέλλεται στην υπηρεσία μας μέχρι τις 30 Νοεμβρίου κάθε έτους.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΠ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Κατευθυντήρια Οδηγία Διενέργειας Δειγματοληψίας Υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε πρωτογενή τρόφιμα φυτικής προέλευσης

1. Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η παροχή συμπληρωματικών οδηγιών ορθή εκτέλεση των δειγματοληψιών φυτικών προϊόντων με σκοπό τον *επίσημο έλεγχο των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων* από τις αρμόδιες αρχές με βάση την τρέχουσα επιστημονική εμπειρία.

2. Ισχύουσα νομοθεσία

Η μέθοδος δειγματοληψίας που εφαρμόζεται ορίζεται με τη με αριθ. 91972/2003 (ΦΕΚ Β'123) Κοινή Υπουργική Απόφαση περί «*Καθιέρωσης κοινοτικών μεθόδων δειγματοληψίας για τον επίσημο έλεγχο των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων μέσα και πάνω σε προϊόντα φυτικής και ζωικής προέλευσης και κατάργηση της ΚΥΑ 236429/1983 (Β106), σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2002/63/ΕΚ της Επιτροπής της 11^{ης} Ιουλίου 2002*»

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εσωτερικών που εκδίδεται μετά από εισήγηση της ΣΕΑ καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1 του ν.4036/2012.

Σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 4 του ν.4036/2012, σε κάθε ελεγκτικό κλιμάκιο πρέπει να έχει χορηγηθεί έγγραφη εντολή ελέγχου από τον προϊστάμενο της ελεγκτικής υπηρεσίας, η οποία περιέχει το αντικείμενο της έρευνας και τις συνέπειες της παρεμπόδισης ή παρακώλυσής της ή της άρνησης επίδειξης των ζητούμενων στοιχείων και λοιπών εγγράφων ή της άρνησης χορήγησης αντιγράφων ή αποσπασμάτων τους.

Σύμφωνα τέλος με το άρθρο 13 παράγραφοι 3 και 4 και με το άρθρο 14 παρ. 3, προβλέπονται αντίστοιχα διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συνεργασίας ή παροχής ψευδών πληροφοριών κ.α. από τους ελεγχόμενους προς τα ελεγκτικά όργανα.

Τα ανωτέρω μαζί με το παρόν έγγραφο συγκροτούνται σε φάκελο, αντίγραφο του οποίου φέρεται πάντα από το δειγματολήπτη ή την επιτροπή δειγματοληψίας κατά τη διάρκεια ελέγχου, ως «Φάκελος Νομοθεσίας Δειγματοληψίας Υπολειμμάτων». Στον ίδιο φάκελο εισάγεται αντίγραφο της αιτιολογίας της δειγματοληψίας δηλαδή του ετήσιου προγράμματος ελέγχου, ή/και της σχετικής αλληλογραφίας με το Εργαστήριο Ελέγχου ή της σχετικής καταγγελίας ή εντολής της Σ.Ε.Α.

3. Σχεδιασμός δειγματοληψίας

Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας συνίσταται στις απαραίτητες ενέργειες πριν τη δειγματοληψία, έτσι ώστε να προετοιμαστεί κατά το βέλτιστο τρόπο η εφαρμογή της. Γενικό κριτήριο είναι να δειγματίζονται τα είδη τροφίμων με την ίδια περίπου αναλογία με αυτήν του διατολόγιου του καταναλωτή, π.χ. η αναλογία δειγματοληψιών τομάτας υπαίθρου προς τομάτα θερμοκηπίου να είναι κατά το δυνατόν πλησιέστερα στην αναλογία κατανάλωσης τους από τους καταναλωτές. Επιπλέον οι επίσημοι έλεγχοι ασφάλειας τροφίμων προβλέπουν ότι το προϊόν που δειγματίζεται θα πρέπει είναι έτοιμο προς διάθεση για κατανάλωση (π.χ. στο ράφι) και όχι σε προγενέστερο στάδιο (π.χ. στον αγρό).

3.1. Επιλογή παρτίδας

Το δειγματιζόμενο είδος καθορίζεται από τη Συντονιστική Εθνική Αρχή και ανταποκρίνεται στις ανάγκες του Κοινοτικά Συντονισμένου Προγράμματος ή του Εθνικού Προγράμματος. Επίσης μπορεί να αντιστοιχεί σε σχετική καταγγελία που έχει υποβληθεί στην αρμόδια αρχή.

Η ελεγκτική αρχή αφού πληροφορηθεί το είδος του φυτικού προϊόντος, επιλέγει την παρτίδα με βάση το γενικό κριτήριο της παραγράφου 3, π.χ.:

- ✓ Επιλέγεται σημείο διάθεσης του φυτικού προϊόντος που παρουσιάζει αυξημένη διάθεση στην αγορά. Κατ' αντιστοιχία αποφεύγονται αλλά δεν αποκλείονται σημεία διάθεσης που παρουσιάζουν μικρή διακινούμενη ποσότητα του ελεγχόμενου φυτικού προϊόντος.
- ✓ Επιλέγεται κατά προτεραιότητα υβρίδιο ή ποικιλία που παρουσιάζει αυξημένη διάθεση στην αγορά.

3.2. Συγκρότηση ομάδας ελεγκτών

Η δειγματοληψία φυτικών προϊόντων μπορεί να γίνει και από ένα ελεγκτή αλλά συστήνεται η συγκρότηση τουλάχιστον διμελούς κλιμακίου για τη διασφάλιση των ελέγχων. Οι συμμετέχοντες υπάλληλοι πρέπει να έχουν την κατάλληλη αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση ή τουλάχιστον ένας από την ομάδα που θα έχει επιτελικό ρόλο κατά τη δειγματοληψία πρέπει να έχει την τεχνική επάρκεια. Μέχρι τη θέσπιση εκπαιδευτικού προγράμματος και την ολοκλήρωσή του, τεχνική επάρκεια θεωρείται ότι έχει κάθε γεωπόνος ή τεχνολόγος γεωπονίας ο οποίος για χρονικό διάστημα δύο ετών έχει εργαστεί στην αρμόδια αρχή εκτελώντας δειγματοληψίες και έχει συμμετάσχει σε τουλάχιστον πέντε (5) δειγματοληψίες υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε πρωτογενή τρόφιμα φυτικής προέλευσης από επίσημη αρχή.

4. Εκτέλεση δειγματοληψίας

Ο δειγματολήπτης ή η ομάδα δειγματοληψίας κατά τη μετακίνησή τους προς το χώρο δειγματοληψίας φέρουν οπωσδήποτε μαζί τους:

Α. Το φάκελο: «Φάκελος Νομοθεσίας Δειγματοληψίας Υπολειμμάτων»

Β. Έντυπα που απαιτούνται να συμπληρωθούν επιτόπου, όπως το Πρωτόκολλο Δειγματοληψίας

Γ. Τα απαιτούμενα υλικά δειγματοληψίας: ψαλίδι ή μαχαίρι για το άνοιγμα των συσκευασιών, σχοινί, σακούλες δειγματοληψίας, μολυβδοσφραγίδες, ετικέτες δειγμάτων, φωτογραφική μηχανή.

Κατά τη δειγματοληψία εφαρμόζονται πιστά τα οριζόμενα στη με αριθ. 91972/2003 (ΦΕΚ Β'123) Κοινή Υπουργική Απόφαση.

Συμπληρωματικά των αναφερομένων στην εν λόγω ΚΥΑ επισημαίνουμε τα παρακάτω:

- 4.1. Για τον υπολογισμό της παρτίδας ελέγχεται η παρουσία ποσότητας του φυτικού προϊόντος πέραν του χώρου έκθεσης και στο χώρο αποθήκευσης.
- 4.2. Σε κάθε περίπτωση οι δειγματολήπτες που έρχονται σε επαφή με τα φυτικά προϊόντα φορούν γάντια μίας χρήσεως τα οποία και απορρίπτονται κατάλληλα αμέσως μόλις χρησιμοποιηθούν.
- 4.3. Η ιχνηλασιμότητα του δείγματος πρέπει να τεκμηριώνεται και να καταγράφεται. Αυτό επιτυγχάνεται είτε με αναγραφή στο πρωτόκολλο δειγματοληψίας των σχετικών παραστατικών προμήθειας (Δελτίων Αποστολής, Τιμολογίων) είτε με ψηφιακή φωτογράφιση του δείγματος ή της παρτίδας ή των ενδείξεων επί της συσκευασίας.

5. Αποστολή δείγματος στο εργαστήριο ελέγχου

Η αποστολή του δείγματος στο Εργαστήριο Ελέγχου γίνεται το συντομότερο δυνατόν μετά τη δειγματοληψία και κατά προτίμηση την ίδια ημέρα. Σε κάθε περίπτωση σκοπός είναι να φτάσει στο εργαστήριο το ληφθέν δείγμα σε άριστη κατάσταση.

Αποστολή δειγμάτων μπορεί να γίνει όλες τις εργάσιμες ημέρες αλλά πρέπει να αποφεύγεται η προηγούμενη αργίας, είτε αυτή είναι η Παρασκευή είτε οποιαδήποτε ημέρα πριν από εθνική αργία, καθώς στην περίπτωση αυτή καθυστερεί ιδιαίτερα η έναρξη της εργαστηριακής ανάλυσης με κίνδυνο στην κατάσταση του δείγματος.

Για την επίσπευση της μετακίνησης του δείγματος προς το εργαστήριο συστήνεται είτε να το μεταφέρει αυθημερόν ο δειγματολήπτης είτε να αποσταλεί με ταχυμεταφορική εταιρεία (courier).

Το δείγμα τοποθετείται κατά προτίμηση σε περιέκτη που μπορεί να είναι από φενιζόλ είτε άλλο υλικό που εξασφαλίζει σταθερότητα θερμοκρασίας και υγρασίας κατά τη μεταφορά αλλά και την ασφάλεια του δείγματος. Όπου απαιτείται (π.χ. αποστολή αργότερα των 24 ωρών) χρησιμοποιούνται παγωμένα ψυκτικά υγρά (coolers) που τοποθετούνται στον περιέκτη για τη διατήρηση της χαμηλής θερμοκρασίας του δείγματος.

6. Πληροφοριακό Δελτίο Δείγματος και Πρακτικό Δειγματοληψίας

Κατά τη δειγματοληψία συμπληρώνεται **απαραιτήτως** το συνημμένο **Πληροφοριακό Δελτίο Δείγματος και Πρακτικό Δειγματοληψίας**.

7. Διατήρηση αρχείων

Τα αρχεία που αφορούν τη δειγματοληψία διατηρούνται :

- A) Εφόσον από τα αποτελέσματα της εξέτασης στο Εργαστήριο Επίσημου Ελέγχου προέκυψε συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία [μη ανιχνεύσιμα υπολείμματα φυτοφαρμάκων ή ανίχνευση δραστικών ουσιών φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε συγκεντρώσεις όχι μεγαλύτερες των ανώτατων επιτρεπτών ορίων (MRLs), όπως αυτά καθορίζονται με τον Κανονισμό 396/2005 και για τα εγχώρια προϊόντα ουσιών επιτρεπόμενων στην καλλιέργεια], τα σχετικά αρχεία δειγματοληψίας διατηρούνται για ένα έτος.
- B) Εφόσον από τα αποτελέσματα της εξέτασης στο Εργαστήριο Επίσημου Ελέγχου προέκυψε μη συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία, [δηλαδή ανίχνευση δραστικών ουσιών φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε συγκεντρώσεις μεγαλύτερες των ανώτατων επιτρεπτών ορίων (MRLs), όπως αυτά καθορίζονται με τον Κανονισμό 396/2005, ή για εγχώρια προϊόντα ανίχνευση ουσιών μη επιτρεπόμενων στην καλλιέργεια], τα σχετικά αρχεία δειγματοληψίας διατηρούνται για τουλάχιστον δέκα (10) έτη.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ**

Η δειγματοληψία γίνεται σύμφωνα με τη με αριθ. 91972/2003 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β΄ 123) [Οδηγία 2002/63/ΕΚ]

Αριθμός Πρωτοκόλλου/ ημερομηνία αποστολής εγγράφου ⁽¹⁾	
Αριθμός δείγματος ⁽²⁾ ή Αριθμός αντιδείγματος ⁽³⁾	
Ημερομηνία δειγματοληψίας	
Είδος, Ποικιλία ⁽⁴⁾	
Εμπορικό Όνομα ⁽⁵⁾	
Σημείο δειγματοληψίας (τόπος, κατάσταση, διεύθυνση)	
Προέλευση (χώρα, νομός, περιοχή)	
Συνολική ποσότητα φορτίου ή ελεγχόμενης παρτίδας ⁽⁶⁾	
Εργαστηριακό δείγμα και αντίδειγμα (μονάδες, ή Kg)	
Συσκευασία & σφράγιση δείγματος – αντιδείγματος ⁽⁷⁾	
Στοιχεία εμπόρου εισαγωγέα ή διακινητή	
Αποδεικτικά ιχνηλασιμότητας δείγματος	
Στοιχεία εμπόρου αποστολέα ή συσκευαστή	
Στοιχεία παραγωγού	
Στοιχεία για την καλλιέργεια ⁽⁸⁾	
Ημερομηνία παραγωγής	
Κωδικός αριθμός παραγωγής	
Αρχή που διενεργεί την δειγματοληψία	

**Ο ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΣΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ
ΕΜΠΟΡΟΣ/ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ Ή ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΟΥ**

(Ονοματεπώνυμο – Ιδιότητα)

(Υπογραφή)

Ο ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ

(Ονοματεπώνυμο – Ιδιότητα)
**Έλαβα δείγμα από το παραπάνω φορτίο
προκειμένου να διενεργηθεί σε αυτό
εργαστηριακός έλεγχος υπολειμμάτων
φυτοπροστατευτικών προϊόντων.**

ΤΟΠΟΣ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

Ο ΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

(Υπογραφή – σφραγίδα)

Σημειώσεις

- (1) δίνεται ο αριθμός πρωτοκόλλου του διαβιβαστικού εγγράφου που θα συνοδεύσει το δείγμα
- (2) δίνεται ένας αριθμός π.χ. 1,2,3 για καθένα από τα δείγματα
- (3) δίνεται ένας αριθμός . Αν θέλουμε να συνδεθεί το αντιδείγμα με το αντίστοιχο δείγμα δίνουμε τον ίδιο αριθμό με το δείγμα συνοδεύομενο από το πρόθεμα ANT. π.χ. 1 ANT, 2ANT κ.λ.π
- (4) π.χ. μήλα, Προσοχή η ποικιλία αναγράφεται μόνον εφόσον υπάρχουν σχετικά τεκμήρια
- (5) π.χ. ζαγορίν
- (6) αναφέρεται ο αριθμός κιβωτίων, χαρτοκιβωτίων , σάκκων ή δίνεται το βάρος σε Kg
- (7) π.χ., διάφανος πλαστικός σάκκος με μολυβδοσφραγίδα , φιάλη με μολυβδοσφραγίδα κ.λ.π.
- (8) π.χ. υπαίθρια, θερμοκηπίου, βιολογική κ.λ.π.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

1. Περιφέρειες
Έδρες τους
2. Περιφερειακές Ενότητες
Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
Έδρες τους
3. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε.
Έδρες τους

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο
Εργαστήριο Υπολειμμάτων Γ.Φ.,
Στ. Δέλτα 8,
145 61 – ΚΗΦΙΣΙΑ
2. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
Εργαστήριο Υπολειμμάτων Φ.Π.
Θέρμη, 570 01 – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
3. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ
Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φ.Π.
Παραλ. Οδός Ναυπλίου-Ν.Κίου,
211 00 – ΝΑΥΠΛΙΟ
4. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ
Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φ.Π.
Σοφοκλή Βενιζέλου 1,
141 23 – ΛΥΚΟΒΡΥΣΗ
5. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. ΠΑΤΡΩΝ
Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φ.Π.
Πανεπιστημίου 334,
261 10 – ΠΑΤΡΑ
6. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φ.Π.
Πανεπιστημίου Τέρμα
451 10 – ΙΩΑΝΝΙΝΑ
7. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. ΚΑΒΑΛΑΣ
Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φ.Π.
Τ.Θ. 1235, Αγ. Λουκάς – Τέρμα Αμυνταίου
651 10 – ΚΑΒΑΛΑ
8. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φ.Π.
Μ. Γουβερνέτου 17
713 07 – ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
9. Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. ΒΟΛΟΥ
Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φ.Π.
Τορούτζια και Νικολαΐδη
383 34 - ΒΟΛΟΣ